

Bubori Nóra Beáta
joghallgató demonstrátor
PTE ÁJK Alkotmányjogi Tanszék

Fekete Kristóf Benedek
joghallgató demonstrátor
PTE ÁJK Alkotmányjogi Tanszék

Az önkormányzati rendeletalkotás néhány kérdése, különös tekintettel azok megismerhetőségére*

I. Bevezetés

A jelenlegi magyar jogalkotás korántsem olyan kiszámítható és koherens, mint amilyennek lennie kellene. Minden évben rendkívül sok jogszabály születik, ezen belül több mint kétszáz új törvényt, illetve törvénymódosítást fogadnak el és léptetnek hatályba. Sajnálatos módon az ilyenfajta gyakorlat magában hordozza azt a veszélyt, hogy a bármely jogállamban nélkülözhetetlen követelmények, mint a jogalkotással kapcsolatos alaptörvényi, törvényi, valamint ezekkel jórészt átfedésben lévő szakmai kívánalmak nem teljesülnek kellőképpen. Mindezen – előbb mondott – igények hiányában a jogalkalmazási bizonytalanságok mezsgyéjén járva fennáll az a veszély is, hogy a jogalkotó esetleges hibája (hanyagsága, szakmai hiányosságai) következtében mind a jogalkalmazó (esetünkben a helyi önkormányzat), mind pedig a jog címzettjei hátrányos következményeket szenvedhetnek el, méltánytalanság, igazságtalanság érheti őket; kiszámíthatatlanság, jogbizonytalanság keletkezhet.¹

Az elmúlt évek központi jogalkotási gyakorlata – különösen a törvényi változások (pl. az új önkormányzati törvény szakaszos hatályba léptetése) – a helyi önkormányzatok esetében is azt eredményezték, hogy az önkormányzatoknak számos új döntést (rendszerint rendeletet) kellett hozniuk, illetve módosítaniuk. Ennek következtében óriási jogszabálytömeg keletkezett, amelyet valamilyen módon kezelni kellett.

Ezt a hatalmas, régóta és továbbra is folyamatosan bővülő jogáradatot az érintettek érdekében – hogy kellőképpen és megbízható forrásból (ingyenesen) tájékozódhassanak aktuális jogaikról és kötelességeikről – a Kormány a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 30. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva megalkotta a Nemzeti Jogszabálytárról szóló 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendeletet, amellyel két évtizedes mulasztást pótolta be – hangsúlyozta Rétvári Bence a közigazgatási tárca parlamenti államtitkára 2013-ban.²

Dolgozatunkban – éppen azért, mivel meglehetősen új keletű ez a rendszer – törekszünk a jelenkori helyi önkormányzatok jogalkotásával (rendeletalkotásával) összefüggő gyakorlat bemutatására, különös figyelmet fordítva a megismerhetőséghez fűződő kérdéskörökre.

Célunk, hogy átfogó képet adjunk a jelenkori magyar rendeletalkotás, azon belül is a helyi rendeletek megalkotásáról, végső soron pedig azok közzétételével kapcsolatos gyakorlatról és a hozzá fűződő problémakorról. Munkánk lényegét szűkebb értelemben tehát magának a helyi rendeletek megalkotásának utolsó

* E tanulmány alapjául szolgáló dolgozat a XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencián Alkotmányjogi I. Tagozatban elnyerte az MTK TK Jogtudományi Intézet különdíját. A szerzők ezúton is köszönetet mondanak témavezetőiknek, Dr. Kiss László professor emeritusnak és Dr. Petrétei József egyetemi tanárnak a tanulmány elkészüléséhez nyújtott szakmai támogatásukért.
2019/2.

¹ Havasi Bianka – Nyikos Bettina – Tilk Péter: Egyes önkormányzati rendeleti szabályok a jogalkotási elvárások tükrében. Kodifikáció 2015/1, 55. o.

² Nemzeti Jogszabálytár – Könnyen kezelhető és ingyenes jogszabálygyűjtemény. Forrás: <http://www.jogiforum.hu/hirek/30066> (A letöltés dátuma: 2018. 02. 02.)

mozzanatai, tágabb értelemben pedig a rendeletek kihirdetését követő (jogi) helyzet bemutatását jelenti. A rendezett társadalmi együttéléshez elengedhetetlen azoknak a szorosán a közösséghez kapcsolódó (jog)szabályoknak az ismerete, illetve követése, amelyet Magyarországon a helyi önkormányzatok alkotnak. Vizsgálatukat éppen ezért indokoltnak és időszerűnek tartjuk.

Vizsgálódásunk során – az előbb mondott szempontok fokozott figyelembevételével – igyekszünk széleskörűen bemutatni a helyi rendeletek megismerhetőségének aktuális (de lege lata), illetve optimális (de lege ferenda) jogi helyzetét, a főbb nemzetközi trendek tükrében.

II. A helyi önkormányzatok rendeletei

A közösségi élet az emberi létezés alapformája,³ s mint ilyen bizonyos fajta szabályok betartása nélkülözhetetlen feltétele a problémamentes (gördülékeny) közösségi együttélésnek. Ennek elősegítése érdekében az egyes területeken élő kisebb-nagyobb együtt lakó emberi csoportokra, mindig is vonatkoztak bizonyos fajta „helyi szintű” szabályok.⁴ A magyar történelem folyamán például számos az ország területére önként betelepült vagy betelepített (vendég) hospesközösség kapott kiváltságokat – privilégium⁵ vagy szabadságlevél formájában – az uralkodótól, amely kiváltságok a közösség számára többlet jogokat biztosítottak, mindenki mással szemben

pedig többlet kötelezettségeket támasztottak.⁶ Annak tehát, hogy egy „város önálló joghatóságot nyert, természetes velejárója volt az is, hogy kötelező rendelkezéseket hozott az előjáró vagy a bíró a közösség kebléből választott bírótársakkal, a város esküdtjeivel, illetve polgáraival egyetemben.”⁷ Széles körben elterjedt megoldás volt az is, hogy az újonnan megalakult városok egy nagy múltú, és (relatív) jól működő város jogát vették át.⁸

A már önálló joghatósággal rendelkező városnak (vagy népnek $\approx$ közösségnek), megvolt a lehetősége és a joga (ius statuendi) ahhoz,⁹ hogy statútumot – a későbbi közjogi terminológiát használva – szabályrendeletet alkotson,¹⁰ amely lényegét tekintve megfelel a mai értelemben vett (helyi) önkormányzatok által alkotott rendeletnek, amelyet a későbbiekben – a rendeletek általános rendszerbeli elhelyezésével együtt – mutatunk be. Előre utaló jelleggel csupán annyit jegyeznénk meg, hogy csakúgy, mint a mai (helyi) önkormányzatok által hozott rendeletek, az előbb említett városok és közösségek által alkotott statútumok, vagy ha úgy tetszik a szabályrendeletek a régi magyar jogban is kizárólag a joghatóság területére (ma illetékességi terület) terjedtek ki, vagyis nem ellenkezhetek az ország törvényeivel (kvázi magasabb szintű jogszabállyal), illetve a királyi kúria bevett szokásaival, végső soron pedig a központi (kormányzati) jogalkotás tehermentesítését kívánták elősegíteni.¹¹

Szilágyi Péter megállapításai szerint rendeletalkotásnak minősül „minden olyan jogalkotás,

³ Vö. Hornyák Szabolcs: A büntetőjogi felelősség. In: Balogh Ágnes – Tóth Mihály (szerk.): Magyar büntetőjog. Budapest, Osiris Kiadó, 2015. 19-23. o.

⁴ Álláspontunk szerint a helyi szintű szabályok egy meghatározott területen élő lakosság „speciális” jogainak és kötelezettségeinek összességét foglalják magukban.

⁵ A különböző testületek és *közösségek* számára adott privilégiumok meghatározó jelentőséggel bírtak, mivel megteremtették a közösségi (partikuláris $\approx$ helyi) jog alapját. Béli Gábor: Magyar jogtörténet – A tradicionális jog. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2009. 26. o.

⁶ Béli Gábor: Városi szokásjog az Ars Notaria alapján. Pécs, Publikon Kiadó, 2014. 16. o., 23. o. 2019/2.

⁷ I. m. 159. o.

⁸ Kajtár István: Magyar városi önkormányzatok (1848-1918). Budapest, Akadémiai Kiadó, 1992. 13. o.

⁹ Vö. Béli Gábor: Vármegyei statútumalkotás a XVI-XVIII. században. In: Ádám Antal (szerk.): Dolgozatok az állam- és jogtudományok köréből XVIII. Pécs, JPTE ÁJK. 1987. 69-84. o.

¹⁰ A kisebb települések önszabályozását pedig az ún. falutörvények juttatták kifejezésre, amelyek hasonló céllal és rendeltetéssel jelentek meg a városi jog mellett és a statútumokhoz hasonlóan széleskörűen rendezik a falusi közösség életét. Kajtár István: Az önkormányzati jogalkotás történeti áttekintése. Kézirat. (é. n.) 5. o.; Kajtár: i. m. 1992. 107. o.

¹¹ Béli: i. m. 2009. 27. o.

amelyik nem törvényhozás.” Ez általában a parlamentnek alárendelt kormányzati és államigazgatási szervek kimondottan jogalkotó tevékenységét foglalja magában. Három fő alakját különböztethetjük meg: a kormányzati rendeleteket, az ágazati rendeleteket, illetve az önkormányzati rendeleteket.¹² Magyarországon a helyi önkormányzatok rendeletei – az alaptörvényi szabályozás révén – éppúgy a jog („rendes”) forrásai, mint az alaptörvény vagy a törvény.¹³ Mindazonáltal a jogforrási hierarchiában betöltött helyüket tekintve ez utóbbiak alatt, a legalsó jogforrási szinten helyezkednek el, azonban „*a maguk területén ugyanúgy érvényesülnek, mint a törvények (≈ helyi törvény).*”¹⁴

Mint már utaltunk rá Magyarországon a helyi közösségek együttéléssel kapcsolatos szabályait az önkormányzati rendeletek foglalják magukban, a helyi közhatalom gyakorlása érdekében pedig helyi önkormányzatok működnek.¹⁵ Az állam c. fejezetében az Alaptörvény 32. cikke rögzíti, hogy a helyi önkormányzatok a helyi közügyek intézése körében, a rájuk vonatkozó sarkalatos törvény [2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (a továbbiakban: Möt.)] keretei között rendeletet alkotnak.¹⁶ Mindazonáltal a helyi önkormányzatok a Möt. által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján is alkothatnak önkormányzati rendeletet.¹⁷ (Megjegyezzük, hogy a szóban forgó helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreit, így a rendeletalkotást is a már megválasztott önkormányzati képviselők testülete gyakorolja.)¹⁸

Mindebből az következik, hogy az önkormányzati rendeletek legnagyobb jelentősége abban áll, hogy mint az érintettekhez

legközelebb álló szabályozási szinten tehermentesítse a jelenleg amúgy is „túlműködő” központi jogalkotást [a törvényhozást és a központi (kormányzati és ágazati) rendeletalkotást] és a lehető legkézenfekvőbb és leghatékonyabb feladat ellátási megoldást nyújtsa a helyi közösségek számára. Ezekon felül a helyi rendeletek jelentik a biztosítékát az önkormányzati jogok megvalósulásának is.¹⁹

A helyi rendeletek pozitívumainak bemutatásán túl szólnunk kell azok „árnyoldaláról” is. Az előbb felsoroltak mellett ugyanis az önkormányzati rendeletek jócskán korlátozottak, mivel – ahogy már utaltunk rá – az önkormányzati rendeletek hatálya csupán az önkormányzat illetékességi területére terjednek ki.²⁰ A jogforrási hierarchiában is mivel a rendeletek a legalsó szinten helyezkednek el, így nem lehetnek ellentétesek semmilyen más jogszabállyal.²¹ Mindezek a jogalkotási folyamat során önmagukban is sok hiba lehetőséget hordoznak magukban, amit tovább fokoz a rendeletek hivatalos online felületére történő felöltési kötelezettsége, amely magában foglalja a megismerhetőséget is, ami pedig kutatásunk középpontjában áll.

III. Az önkormányzati rendeletalkotás

Az előző fejezetben adósok maradtunk a helyi rendeletalkotás rendszerének és folyamatának bemutatásával, amelyek ismerete elengedhetetlen az ezt követő részek megértéséhez, így először (dióhéjban) ezeket kívánjuk összefoglalni.

¹² Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Budapest, Osiris Kiadó, 2006. 242. o.

¹³ Vö. Papp Imre – Sári János: A jogforrások. In: Kükorelli István (szerk.): Alkotmánytan I. Budapest, Osiris Kiadó, 2007. 81-129. o.

¹⁴ Vö. Kiss László: Jogforrás és jogalkotás. In: Kiss László (szerk.): Válogatott fejezetek a rendszeres alkotmánytan köréből. Pécs, JPTE ÁJK. 1996. 119-145. o.

¹⁵ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (továbbiakban: Alaptörvény) 31. cikk (1) bekezdés 2019/2.

¹⁶ Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdés és 32. cikk (1) bekezdés a) pont

¹⁷ Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés

¹⁸ Alaptörvény 33. cikk (1) bekezdés

¹⁹ Lásd Kiss: i. m. 119-145. o.

²⁰ Drinóczi Tímea – Petrétei József: Jogalkotástan. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó. 2004. 110. o.

²¹ Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdés

1. A jogalkotással szembeni általános elvárások az Alkotmánybíróság gyakorlatának tükrében

Az önkormányzati rendeletek megértéséhez ismernünk kell a jogalkotással szemben támasztott általános elvárásokat. Ennek megértéséhez kiindulópontnak a jogállam-klauzulát tekintjük, amely rögzíti: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”²² Az Alaptörvény e rendelkezését elemezve, a következő elveket különíthetjük el: a szuverenitás elvét, a demokrácia elvét, és a jogállamiság elvét. Ezek közül a (jog)elvek közül a legutóbbira helyezük a hangsúlyt.

A jogállamiság elve – meglátásunk szerint – lényegében az állami hatalom gyakorlásának korlátait foglalja magában. Ez az elv juttatja kifejezésre ugyanis a jog elsőbbségét, vagyis a jog uralmát az állam felett, az államnak az alkotmányhoz és az alkotmányosan alkotott jogszabályokhoz való kötöttségét. „A jogállamiság elve elsősorban azt biztosítja, hogy a jog ad mértéket és formát az államhatalom gyakorlásának, ezért nem lehetséges az államérdeknek jogon túli – önkényes – értelmezést adni.”²³ A magyar Alkotmánybíróság ítélezési gyakorlatában a jogállamiság elvének önálló tartalmat alapvetően a jogbiztonságon keresztül „adott”.²⁴ A jogbiztonságnak, mint a jogállamiság nélkülözhetetlen elemének „egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.”²⁵ Mindezekon túlmenően „a jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és

előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követelik meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”²⁶ Ezekhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság elvi élel mutatott rá arra is, hogy „világos, érhető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény”, mivel a jogbiztonság megköveteli, hogy „a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.”²⁷ Mindebből kifolyólag „nem elfogadható, ha valamely rendelkezés hatályos szövegét csak a teljes hatályos joganyag sokrétű egybevetése alapján lehet megállapítani,”²⁸ ugyanis a „törvény szövegezésének határozatlansága és bizonytalansága sérti a jogbiztonság követelményét.”²⁹ Így tehát a jogbiztonság és az önkéntes jogkövetés érdekében „elengedhetetlen a jogszabályok hatályos szövegének mielőbbi, egységes szerkezetben való közzététele.”³⁰

Az Alkotmánybíróság ítélezési gyakorlatában foglalkozott egyebek között a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges „kellő idő” követelményével is. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogbiztonság, mint a jogállamiság egyik fontos alkotóeleme „egyebek között megköveteli, hogy

- az állampolgárok jogait és kötelességeit a törvényben megszabott módon kihirdetett és bárki számára hozzáférhető jogszabályok szabályozzák,
- meglegyen a tényleges lehetőség arra, hogy a jogalanyok magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne

²² Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés

²³ Petrétei József: Alkotmányi alapelvek az Alaptörvényben. Kodifikáció és Közigazgatás 2014/1, 30. o.

²⁴ Holló András – Balogh Zsolt (szerk.): Az értelmezett Alkotmány – Alkotmánybírósági gyakorlat 1990-2009. Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2010. 13. o.

²⁵ 56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454, 456.

2019/2.

²⁶ 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.

²⁷ 26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142.

²⁸ 11/1994. (III. 2.) AB határozat, ABH 1994, 399, 401.

²⁹ 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77.

³⁰ 42/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 185, 187.

*állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely jogszerező magatartást visszamenőleges érvennyel ne minősítsenek jogellenesnek.*³¹

Míndezeket követően talán evidenciának tűnhet a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma és a kellő idő követelménye, azonban a helyzet nem ilyen egyszerű. Az Alkotmánybíróság ugyanis ítélezési gyakorlatában részletesen kifejtette, hogy utóbbi követelmény nem sérül, így nem minősül alkotmányellenesnek a kihirdetés napján történő hatálybaléptetés „*a kizárólag jogot megállapító, jogot kiterjesztő, kötelezettséget enyhítő, vagy más, a jogszabály valamennyi címzetje számára egyértelműen előnyösebb rendelkezést tartalmazó szabályok esetében.*” Előbbi pedig abban az esetben nem alkotmányellenes, ha ugyanezt visszamenőleges hatállyal teszi meg a jogszabályi rendelkezés.³²

A magyar jogalkotásra vonatkozóan tehát – az Alkotmányhoz hasonlóan – az Alaptörvény számos Alkotmánybíróság által kifejtett jogelvet őriz. A jogalkotásra tekintettel az Alaptörvény alapvetően keretjellegű szabályait az Alapvetés c. fejezet T) cikke alatt találhatjuk, a részletes szabályokat pedig alacsonyabb szintű jogszabályok, mint a jogalkotásról szóló törvény (továbbiakban: Jat.),³³ a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló törvény,³⁴ az Möt., a jogszabályszerkesztésről szóló IRM rendelet (továbbiakban: Jszt.),³⁵ valamint az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló MvM rendelet foglalja magában.³⁶ Ezek mellett feltétlenül meg kell említeni az önkormányzat SzMSz-ét is, mivel ez is jogszabály, és a helyi sajátosságokhoz igazodva rendelkezik a rendeletalkotásról. Összegezve tehát a felsorolt

jogforrások és a fentebb kifejtett jogelvek együttesen határozzák meg az önkormányzatok rendeletalkotását, amelyet a következő részben mutatunk be.

2. A helyi rendeletalkotás folyamata

Az aktuális jogalkotási helyzet jellemzői között említhetjük ma Magyarországon, hogy a felgyorsult társadalmi és gazdasági folyamatok komoly szabályozási, rendezési igényt támasztanak, amit a politika szinte mindig jogalkotással kíván kielégíteni. Ez a helyi önkormányzatok esetében sincs másképp, ahol a jogalkotás ugyancsak gyors és hatékony eszközként jelenik meg. Mindazonáltal magában hordozza azt a hatalmas veszélyt, hogy ennek nyomán számos jogalkotással szembeni kíváncsalom nem teljesül (pl. a kellő felkészülési idő követelménye), aminek következtében további korrekciós kényszer merül fel, és a módosítások során újabb és újabb hibák követhetők el.³⁷

Ahogy az előző részben láthattuk, Magyarországon az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja felhatalmazza a helyi önkormányzatokat a rendeletalkotásra. Míndezt a helyi önkormányzatok kizárólag az előbb felsorolt jogszabályok fokozott figyelembevételével tehetik meg.

A vonatkozó összes kritérium megvalósulása esetén az önkormányzatok rendeletalkotásának folyamata röviden a következőképpen írható le. Az arra jogosultak (önkormányzati képviselők) rendeletalkotási

³¹ 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132.

³² Vö. Kiss László alkotmánybíró különvéleményével. 349/B/2001. AB határozat, ABH 2002, 1241, 1260-1261.; Fábíán Adrián (2008): Az önkormányzati jogalkotás fejlődése és fejlesztési lehetőségei. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2008. 94. o.

³³ 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról

³⁴ 2010. évi CXXXI. törvény a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről

³⁵ 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről 2019/2.

³⁶ 12/2016. (IV. 29.) MvM rendelet az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról

³⁷ A másik oldalról ez a tendencia a jogállam és a jogbiztonság elvárásával sem könnyen összeegyeztethető, mivel sértheti a kiszámíthatóságot, kalkulálhatóságot, előreláthatóságot, bizonyosságot követelményét. Továbbá a gyors jogalkotás gyakran nem szándékolt gazdasági hatásokkal társulhat, valamint negatív társadalmi következményeket eredményezhet. Vö. TILK Péter: A(z) önkormányzati jogalkotás helyzete, szabályozása, néhány neuralgikus pontja. Kodifikáció és Közigazgatás 2013/1, 76-90. o.

kezdeményezését követően,³⁸ az elkészített és véleményezett rendlettervezetet a képviselő-testület elé szükséges terjeszteni elfogadásra,³⁹ ahol is a határozatképes⁴⁰ képviselő-testület, mint a rendelet megalkotására feljogosított kizárólagos szerv (eltekintve a mulasztás esetéről),⁴¹ főszabály szerint – a szervezeti és működési szabályzatban rögzített módon – nyílt szavazással hozza meg döntését (esetünkben rendeletét, de ez vonatkozik a határozathozatalra is).⁴² Az alaptörvényi és törvényi elvárásoknak megfelelően hozott döntésnek illeszkednie kell a jogforrási hierarchiába, vagyis más jogszabállyal nem lehet ellentétes, illetve meg kell felelnie minden tartalmi és formai követelménynek.⁴³ Végezetül a képviselő-testület által megalkotott, a polgármester és a jegyző aláírásával ellátott rendelet kihirdetéséről⁴⁴ utóbbi gondoskodik. A jegyző kötelessége ugyanis a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon kihirdetni az önkormányzati rendeleteket, ezzel egyidejűleg a rendeletek Nemzeti Jogszabálytárra való feltöltés mellett⁴⁵ ugyancsak a kihirdetést követően haladéktalanul megküldeni a kormányhivatalnak,

amely ezt követően továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek.⁴⁶

Így tehát azt is mondhatjuk, hogy a helyi rendelet – a Molnár Kálmán által kimunkált törvény-fogalomból kiindulva⁴⁷ – a képviselő-testület által elhatározott és a jegyző által rendszeren kihirdetett – szűkebb értelemben vett – közösségi akarat manifesztálódása, mivel „a helyi jogalkotásnak éppen az ad létjogosultságot, hogy központi jogszabállyal nem lehet a társadalmi viszonyokat a sokféle helyi sajátosságokra kiterjedő részletességgel szabályozni.”⁴⁸

IV. A helyi rendeletek megismerhetősége

Jelen részben a helyi rendeletekkel kapcsolatos megismerhetőségi kérdésekkel foglalkozunk. Először tisztázni kívánjuk a megismerő oldaláról az általunk értelmezett megismerhetőség fogalmát és tartalmi elemeit. Ezt követően a helyi rendeletek megismerhetőségével kapcsolatos kívánalmakat szedjük össze, figyelembe véve az előző fejezetben rögzített jogalkotással szembeni általános elvárásokat,

³⁸ Möt. 32.§ (2) bekezdés a) pont

³⁹ Vö. Gyergyák Ferenc: A rendeletalkotás folyamata. In: Gyergyák Ferenc – Horváth Attila – Tamás András: Az önkormányzati jogalkotás alapjai. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, 2010. 27-34. o.

⁴⁰ Möt. 47. § (1) bekezdés

⁴¹ Möt. 42.§ 1. pont

⁴² Bizonyos tárgykörökben előfordulhat zártkörű döntéshozatal is, mint például összeférhetlenségi vagy méltatlansági ügyek esetén.

⁴³ A helyi önkormányzatok rendeletei számos formai és tartalmi hiányosságtól szenvedhet. A jogalkotói gyakorlatból kiindulva formai hibának minősül különösen: a sablonoknak a használata, illetve ennek a gyakorlatnak az ellenpólusa a csapongó és helyi jogalkotástól idegen társadalmi viszonyokat rendező önkormányzati rendeletei szabályozás; a helyi rendelet, amikor annak nincs, vagy csak alig van tárgya; az ún. töredezett rendezés esete, amikor egymáshoz közeleső társadalmi viszonyokat külön-külön szabályozzák; a szabálysértési tényállást túlságosan általános (sommás) megfogalmazása; a magyar nyelv nem megfelelő használata a helyi rendeletek megszövegezésénél; az érzékelhetetlen különbség az önkormányzati rendelet és a képviselő-testület határozata között. Formai vagy alaki 2019/2.

hiányosságnak tekinthetők pedig különösen: a helyi rendelet jogalkotó általi nem megfelelő vagy hiányzó megjelölése, illetve megnevezése; a felhatalmazó jogforrás nem megfelelő jelölése, vagy a jelölés teljes hiánya; a helyi rendelet nem megfelelő formai tagolása. Vö. Kiss László: A helyi (önkormányzati) jogalkotás elvi és gyakorlati kérdései 2. – Az önkormányzati rendeletek kodifikációs és deregulációs modellje (Elvek és megoldások). Pécs, JPTE ÁJK, 1997. 10-17. o.; Petrétei József: Magyarország jogforrási rendszerének alapjai. Kodifikáció 2013/2, 5-71. o.; Tilk: i. m. 76-90. o.

⁴⁴ Möt. 51. § (1) bekezdés

⁴⁵ 338/2011. (XII. 29) Korm. rendelet a Nemzeti Jogszabálytárról 4. §

⁴⁶ „A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi.” Möt. 51. § (2) bekezdés

⁴⁷ „Törvény tehát a nemzetgyűlés által elhatározott és az államfő által törvényként rendszeren kihirdetett államakarat.” Molnár Kálmán: A törvény és kihirdetése. Jogtudományi Közöny 1946/21, 284. o.

⁴⁸ Kiss László– Szamel Lajos: A jogismeretet gátló jogalkotási tényezők – különös tekintettel a jogon belüli ellentmondásokra. Budapest, Főirány Programiroda, 1983. 19. o.

illetve az Alkotmánybíróság gyakorlatát, továbbá mindezekből – vagyis ezek hiányából – esetlegesen felmerülő problémákat is körüljárjuk. A fejezet zárásaképpen pedig a magyar gyakorlatot hasonlítjuk össze más európai országok megoldásaival.

1. A megismerhetőség fogalma és tartalmi elemei

Megismerhetőség alatt – általános értelemben – azt az (élet)helyzetet értjük, amelyben akkor van valaki, ha megvan minden képessége és lebetősége arra, hogy valakiről vagy valamiről a saját maga számára legmegfelelőbb módon – közvetlen vagy közvetett formában – tájékozódhasson.

Az általunk alkotott fogalom tényleges megértéséhez feltétlenül szükség van annak tartalmi elemzésére, magyarázatára.

Képesség alatt értjük azokat a fizikai-szellemi kompetenciákat ($\approx$ képességek összessége), amelyek megléte ahhoz szükséges, hogy valaki valamit tegyen [pl. elolvashassa és megértse az önkormányzat által hozott rendelet szövegét, mert az illető vagy vak, vagy nem tud olvasni, vagy csak nem érti („önhibájából” fakadóan) amit olvas].

Lebetőségnek azokat a sajátos (jogi) körülményeket, illetve ezek összességét tekintjük, amelyek lehetővé teszik, hogy a szóban forgó „valaki” ismereteket szerezzen. Például valamely közigazgatási hatósági eljárás során az ügyfél jogát vagy jogos érdekét sérti vagy veszélyezteti valami, így elmehet a megfelelő hatósághoz tájékoztatást (ismereteket) szerezni, illetve igényt érvényesíteni. További körülmény lehet az anyagi helyzet, ugyanis vannak olyan helyek, ahonnan csak meghatározott pénzösszeg ellenében szolgáltatnak adatot (pl. Földhivatal).

A *valakiről* történő ismeretek megszerzése tulajdonképpen a személyek (természetes vagy jogi személy, illetve egyéb – jogi személyiséggel nem rendelkező – szervezet) tekintetében történő információhoz jutást jelenti, míg a *valamiről* történő ismeretek megszerzése voltaképpen minden az előbb említett kategórián 2019/2.

kívül eső (általában dolgokról, eseményekről való) tájékozódást foglalja magában.

A *saját maga számára legmegfelelőbb módon* történő tájékozódás – mint jogi kategórián kívül eső tényező – teljes egészében szubjektív. Minden ember eltérő módon szerez tudomást a környezetében lévő személyekről, illetve a környezetében történő eseményekről. Van, aki a nyomtatott sajtóból, mások az internetről vagy a televízióból, illetve olyan is akad, aki a szomszédától szeret informálódni. A lényeg voltaképpen az, hogy ezekhez az emberekhez valamilyen kommunikációs csatornán eljut az információ.

Végül, de nem utolsó sorban az általunk használt fogalom utolsó tartalmi elemei magának a tájékozódásnak a formáit foglalják magukban. *Közvetlen forma* alatt azt értjük, hogy a tájékozódni kívánó személy maga szerez (közvetlenül) hiteles információt (pl. kikér egy tulajdoni lapot a Földhivaltaltól). Ezzel szemben *közvetett forma* alatt értjük, amikor valakin keresztül jut valaki hiteles vagy kevésbé hiteles információkhoz [pl. megbíz egy ügyvédet, hogy a nevében járjon el (képviselje), amely megbízás során az ügyvéd tájékoztatja az ügyfelét].

2. A helyi rendeletekkel kapcsolatos megismerhetőségi kívánalmak és problémák

Az általánosságban vett megismerhetőségi fogalom tartalmával szemben a helyi rendeletekkel kapcsolatos kívánalmak szűkebb értelmezési lehetőséget biztosítanak, ami sokkal inkább a helyi önkormányzat és az általa hozott rendelete, illetve a megismerő közötti kapcsolatra helyezi a hangsúlyt.

A már korábban fejtegetett jogbiztonságnak mindig alapvető (elő)feltételét jelentette, illetve jelenti most is a jogszabályok kifejezésbeli szavatossága. Jogi rendünk permanens és gyökeres átalakulásának idején pedig ennek a követelménynek a jelentősége megsokszorozódik. Bármely jogszabály megszüvegezésénél, így a helyi rendeletek megalkotása során is(!), törekedni kell a lehető legtöbb „pongyolaság

és kétértelműség” kizárására. Ez azt foglalja magában, hogy a nagy reformok megvalósításának az idején is ügyelni kell arra, hogy a jogszabályok (jelen esetben helyi rendeletek) jogi szabatosága a jogalkotás gyors tempójától kárt ne szenvedjen. „Mert ha az új intézmények kétértelmű terminológiával startolnak, annak jogbizonytalanság s a politikai ellentétek kiélesedése a szűkségszerű következménye.”⁴⁹

A helyi rendeletek megalkotásakor mindig figyelembe kell venni a jogalkotás minőségét jelentő eredményeket és hiányosságokat is.⁵⁰ Egy jogszabály akkor mondható megfelelőnek, ha képes kielégíteni a jog(tudomány) által „minőséginek”⁵¹ aposztrofált jogalkotási elvárásokat, amelyek manapság nem csupán az új társadalmi-jogi tartalmaknak megfelelő sajátos egynemű közeg, illetve jogi forma jogalkotó általi kidolgozását jelenti, ahogy Peschka Vilmos 1982-ben azt leírta, hanem ennél sokkal többet. Miután a megfelelő (minőségi) jogszabályok – beleértve a helyi rendeleteket is – folyamatosan változó szakmai elvárások összességéeként is értelmezhető, ebből kiindulva, hogy tisztább képet kapjunk, néhány a jogtudomány e részét kiemelkedően művelő képviselő álláspontját – kronológiai sorrendben haladva – alább ismertetjük.

Petrétei József 2006-ban publikált tanulmányában öt különös figyelmet érdemlő – a jogalkotás minőségét nagyban meghatározó – tevékenységre mutatott rá nevezetesen a hatásvizsgálat, a jogegyszerűsítés, a konzultáció, a minőségi kodifikáció, valamint a jogszabályokhoz való hozzáférés javításának fontosságára.⁵²

Verebélyi Imre 2009-ben tartott előadásában elmondta, hogy szerinte a minőségi jogalkotás három alapelv-csoport határozza meg, nevezetesen az eredményesség és költséghatékonyság, a demokrácia, valamint a jogállamiság.⁵³

Lamm Vanda 2009-ben – Petréteihez hasonlóan – öt pontot emelt ki az általa minimális jogállami-joguralmi követelménynek tartott nyolc pontból. Szerinte a minőségi jog(alkotás): legyen írott, egyértelmű, közérthető, legyen publikált, hozzáférhető, ne irányuljon lehetetlen dologra, megalkotásakor kerülni kell az ellentmondásokat, illetve legyen időtálló.⁵⁴

Drinóczi Tímea 2010-es álláspontja szerint pedig, a minőségi jogalkotás horizontális szintjén alapvetően hat elemet lehet és kell kiemelni, nevezetesen az egyszerűsítést, az adminisztratív terhek csökkentését, a konzultációt, a hatásvizsgálatot, minőségi jogszabályszerkesztést, valamint a jogszabályokhoz való hozzáférést.⁵⁵

Jól kivehető tehát, hogy a szűkebb értelemben vett jogalkotói környezet, vagyis az adott település lakosságának bevonásával, továbbá az előbb említett szakmai kívánalmak fokozott figyelembevételével – a jelenlegi helyzethez képest – jobba tehető a partikuláris jogalkotást.

Míndezekhez kapcsolódóan tanulságosak Koncz János alábbi gondolatai is: „Minden szerv, tényező, alakulat vagy akár személy annyit ér, amennyi tartalom belőle kiérezhető és amennyi a tartalomból gyorsan, közhasznúan, a gyakorlati élettel párhuzamosan érvényesülhet.”⁵⁶

⁴⁹ Molnár: i. m. 284. o.

⁵⁰ Vö. Peschka Vilmos: A jogalkotás minősége. Jogtudományi Közöny 1982/8, 564-567. o.

⁵¹ „A minőségi jogalkotás a jogalkotás olyan interdiszciplináris megközelítését jelenti, amely tervezett módon, hatékony és végrehajtható jogszabályok nyilvános előkészítésével, elfogadásával, azok végrehajtásának támogatásával segíti elő a rövid, közép- és hosszú távú társadalmi és gazdasági célok elérését.” Drinóczi Tímea: Minőségi jogalkotás és adminisztratív terhek csökkentése Európában. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2010. 21-22. o. 2019/2.

⁵² Lásd Petrétei József: A minőségi jogalkotásról. In Petrétei József (szerk.): Piacgazdaság – Jogállam – Jogalkotás. Budapest, Emberi Jogok Magyar Központja Közalapítvány, 2006. 11-27. o.

⁵³ Borsa Dominika: A minőségi jogalkotás problémái (A győri jogi kar doktori iskolájának szakmai konferenciája). Jog, állam, politika 2009/2, 157. o.

⁵⁴ I. m. 159. o.

⁵⁵ Drinóczi: i. m. 21-43. o.

⁵⁶ Koncz János: Önkormányzat és közigazgatás. Budapest, 1937. 147. o. Idézi: Kiss László: Jogállam –

Összegezve: az Alkotmánybíróság ítélezési gyakorlatát,⁵⁷ továbbá a Kúria Önkormányzati Tanácsának a helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásait⁵⁸ is figyelembe véve a helyi rendeletekkel kapcsolatos megismerhetőségi követelmények – amelyek egyúttal a jogbiztonság fontos ismérvei is – a következők:

- közérthető, felismerhető és áttekinthető (tömör, világos és egyértelmű) normatartalom;
- kalkulálható (kiszámítható) jogalkotás;
- „rendesen” kihirdetett ($\approx$ lakosság tudomására hozott), bárki számára fellelhető és hozzáférhető rendeletszöveg;
- minőség (formai és tartalmi követelmények betartása);
- kellő idő biztosítása a jogi norma címzettjeinek ahhoz, hogy meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani;
- visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma.

2.1. A helyi rendelet kihirdetése és hatályosulása

A helyi rendeletek megismerhetőségének vizsgálatakor az önkormányzati rendeletalkotás utolsó mozzanataiból – a kihirdetésből, a hatályba léptetésből, illetve utóbbihoz szorosan kapcsolódó hatályosulásból – kell kiindulnunk. Azt már tudjuk: ahhoz, hogy a helyi rendelet bármely joghatást kiváltson, számos anyagi jogi és eljárásjogi követelménynek kell

megfelelnie. Mindazonáltal – eltekintve most attól, hogy a jogalkotás nyilvánosságának követelménye megvalósul avagy sem – azt kell mondanunk, hogy az érintetteknek a jogalkotási folyamatot illetően csupán az előbb említett két momentummal kell tisztában lenniük. Egyrészt azzal, hogy mi a helyi rendeletnek a tartalma, amelyet a rendeletszöveg közzétételét követően (kihirdetés) lesz módjuk megismerni, másrészt azzal, hogy ez mikortól vonatkozik rájuk (hatálybaléptetés).

Régi római és kánonjogból származó jogelvek⁵⁹ is megállapították, hogy a „jog nem tudása nem mentesít annak betartása alól” („*ignorantia iuris non excusat*”), illetve, hogy „a meg nem ismerhető jogszabály nem kötelez” („*lex non promulgata non obligat*”). Az első jogelvhez kapcsolódóan az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a jogszabály mindenkire nézve kötelező, és ez alól nincs semmiféle kivétel. Másfelől pedig a T) cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az általánosan kötelező magatartási szabályt – többek között – a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg, jogszabály pedig a T) cikk (2) bekezdésében felsoroltak, így az önkormányzati rendeletek is, vagyis azokra is vonatkoznak az előbbiek. A második jogelvet illetően pedig ha az érvényességi kellék – a megfelelő kihirdetés – hiányzik, akkor nincs megismerhetőség sem,⁶⁰ vagyis itt kap jogi értelmet a megismerhetőség: a megismerhetőség jogi értelemben a kihirdetés, mert ez érvényességi feltétel. Ha ez hiányzik, akkor hiába van valami közzétéve, az nem érvényes, tehát nem alkalmas

jogalkotás – önkormányzatok (Örökségünkről – mai szemmel). Pécs, Közigazgatás-módszertani Bt. 1998. 204. o.

⁵⁷ Lásd: 56/1991. (XI. 8.) AB határozat; 9/1992. (I. 30.); 11/1992. (III. 5.); 25/1992. (IV. 30.) AB határozat; 26/1992. (IV. 30.) AB határozat; Kiss László alkotmánybíró különvéleményével. 349/B/2001. AB határozat

⁵⁸ A Kúria Önkormányzati Tanácsának helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásait – a megismerhetőséghez szorosan kapcsolódó követelményeken túl – részletesen lásd Tilk Péter: A Kúria Önkormányzati Tanácsa helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásai. Pécs, Kodifikátor Alapítvány, 2014.

⁵⁹ „A jogelv a jogalkotói jognak, a bírói jognak, a gyakorlati jognak és a jogtudományi jognak az elve lehet, 2019/2.

amely tartalmát, értelmét nem vonják kétségbe, ugyanakkor arra csak bizonyos esetekben hivatkoznak. Tartalma szerint a jogelv nem speciális jogi szabály, hanem ezek értelmezésében lehet meghatározó szempont. A jogelvek ha nem is örökre szólnak, mindenképpen a jogrendszernek tartós elemei, amelyek a jogszabályok változásában a folytonosságot alapozzák meg.” Tamás András: Legistica – A jogalkotás vázlata. Budapest, Nemzeti Közszerológiai Egyetem, 2013. 83-84. o.

⁶⁰ „A kötelezetteknek ismerniük kell az előírt szabályokat. Ha nem így lenne, akkor tartalmilag sohasem lehetnének jogszabályok.” Takács György: Jogászok – latinul. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2000. 66. o.

joghatás kiváltására. Ha pedig valamit az előírt módon kihirdettek, az megismerhető, mert itt az „előírt módon” kifejezésen van a hangsúly.

Az előbb említettekhez kapcsolódóan a későbbi félreértések elkerülése végett fontos tisztázni két fogalmat, nevezetesen a kihirdetést és a közzétételt. A két kifejezést gyakran használják szinonimaként, megjegyezzük rosszul, mivel a közzététel feltételezi a kihirdetés meglétét. Kihirdetés (promulgáció és publikáció) alatt ugyanis a jogszabályok olyan, jogilag szabályozott módon, meghatározott helyen és formában történő első (hivatalos) közlése,⁶¹ amely egyben a jogszabály érvényességi feltétele is. A közzététel ezzel szemben a jogszabályok szövegének a kihirdetést követő és gyakran könnyebben kezelhető (nem hivatalos) formában történő megjelenését foglalja magában.⁶²

Mindezekből következően a kihirdetés ún. autentikus (eredeti) forrása a jognak.⁶³ Ez az önkormányzatok esetében azt jelenti, hogy az Möt. alapján az SzMSz-ben meghatározott – a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy helyben szokásos módon – szabályszerűen publikált normaszöveg minősül gyakorlati szempontból relevánsnak (jogforrásnak), amire aztán egy esetlegesen felmerülő jogvita

esetén bíróság előtt hivatkozni lehet. Ezzel szemben a közzététel jogi következményekkel nem járó egyéb forrása lehet csupán a jognak⁶⁴ azért, mert nem a törvényben előírt módon és formában jelentetik meg a normaszöveget. Így például nem hivatkozható bíróság előtt semmilyen a nyomtatott sajtóban megjelent normaszöveget tartalmazó írás,⁶⁵ mivel az az előbb mondottak miatt jogi értelemben nem minősül (autentikus) jogforrásnak.⁶⁶

Ez az önkormányzatok tekintetében gyakorlati szempontból azt is jelenti, hogy – „*mivel valamennyi jogszabálynak mellőzhetetlen érvényességi kelléke az, hogy előre meghatározott és megismerhető rendelkezések szerint kerüljön kihirdetésre*” ebből fakadóan – „*minden képviselő-testületnek az SzMSz-ben meg kell határoznia az általa alkotott önkormányzati rendeletek »helyben szokásos kihirdetési rendjét«⁶⁷ és ezeket az előírásokat maradéktalanul követnie kell.*”⁶⁸ Az önkormányzati rendelet ugyanis kihirdetés nélkül nem léphet hatályba.⁶⁹ Továbbá: „*a kihirdetés elmaradása kétség kívül jogsértést valósít meg, amely azonban a kihirdetésre kötelezett tisztségviselők felelősségét alaposzza meg, de nem teszi az elfogadott jogszabályt valódi normává.*”⁷⁰

Mindezekből következően, amelyik helyi rendelet érvénytelen, az általában hatálytalan is egyben. Mindazonáltal a helyi rendelet és ügy

⁶¹ Kovács István: Magyar államjog II. Szeged, JATE Könyvkiadó, 1987. 299-300. o.

⁶² Gyergyák Ferenc: A helyi jog érvényességének, hatályosságának és nyilvántartásának kérdései. In Kökényesi József (szerk.): Bevezetés a helyi jogalkotás és jogharmonizáció módszertanába. Budapest, Magyar Közigazgatási Intézet, 2004. 152-163. o.

⁶³ „A közhitelesség lényege, hogy a hivatalos lapban közzétett szöveggel szemben az ellenbizonyítás kizárt. A hivatalos lap így a jogszabály szövegének egyetlen eredeti forrása.” Vö. Bragyova András alkotmánybíró különvéleményével. 33/2008. (III. 20.) AB határozat, ABH 2008, 361, 373.

⁶⁴ Ádám Antal: Jogalkotás, jogforrások és a jogszabályok kihirdetése. Jogtudományi Közöny 1975/6, 301-312. o.

⁶⁵ Továbbá a helyi rendeletek tipikus közlési módjai: helyi sajtó; rádió; hirdetőtábla; falragasz; ügyfélszolgálati irodákban történő elhelyezés; gyűjteményes formában történő közzététel; társadalmi, valamint egyéb szervek útján történő terjesztés; tisztségviselők tájékoztatási útján; helyi képviselők révén történő 2019/2.

ismertetés; önkormányzati bizottságok közreműködése; forgalmas helyeken történő kifüggesztés; kiegészítések, falugyűléseken való ismertetés. Gyergyák: i. m. 152-163. o.

⁶⁶ A jogforrás olyan meghatározott jogi forma, amelyből a jogalanyok jogai és kötelezettségei megismerhetők. A jogforrás fogalma továbbá utal a jogi norma eredetére (milyen szervtől származik), illetve, hogy milyenek lehetnek a jog megjelenési formái. Visegrády Antal: Jogi alaptan. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., 2015. 14. o.

⁶⁷ „A »helyben szokásos mód« alkalmazása elősegítheti azt, hogy az önkormányzat rendeleteit a polgárok a település jellegzetességeinek megfelelő módon könnyen megismerjék.” 47/1993. (VII. 2.) AB határozat, ABH 1993, 489, 491.

⁶⁸ 2024/H/1991. AB határozat, ABH 1992, 705, 708.

⁶⁹ „Kihirdetés nélkül a rendelet nem tekinthető jogszabálynak.” 32/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 452, 455.

⁷⁰ 32/1993. (V. 28.) AB határozat, ABH 1993, 452, 455.

általában a jogi szabályozás is, csak akkor érheti el a célját, ha annak tartalma képes érdemben befolyásolni a társadalmi viszonyok alakulását, ha azt a jogalkalmazó szervek maradéktalanul alkalmazzák a jogvégrehajtás során.⁷¹ Mindezek viszont kizártak a helyi rendelet érvényességi fogyatékosága esetén. Amennyiben viszont ilyen probléma nem áll fenn, akkor minden további korrekció nélkül hatályba léphet a helyi rendelet, és alakíthatja az érintettek társadalmi, gazdasági, illetve általánosságban véve jogi viszonyait.

A hatálybalépést követően vizsgálni szükséges az ún. hatályosulást, ehhez kapcsolódóan pedig szólni kell a helyi rendeletek nyilvántartásáról is. A hatályosulás ugyanis lényegében a jogforrásban – esetünkben helyi rendeletben – foglalt jogi hatás tényleges bekövetkezését jelenti, amely az alkalmazás vagy a végrehajtás során konkretizálódott, amikor a tényleges hatás kiváltása valóban megtörtént.⁷² Ehhez kapcsolódóan pedig, hogy a tényleges hatásnak konkrétan mi az eredménye a helyi rendeletek hatására, hatékonyságára vonatkozó vizsgálatokat követően kaphatunk választ, amely visszajelzés közvetlenül a végrehajtástól jön.⁷³ Ehhez kapcsolódóan „*Vago szerint a joghatékonyságot a jogi információk, a jogismeret, a jogszabályok közérthetősége, a hivatalosan szankcionált normák percepciójának foka, valamint a végrehajtó apparátusnak a jogszabályokhoz való viszonyulása befolyásolják leginkább.*”⁷⁴ Ezt a hatékonyságot növeli az önkormányzati rendeletek nyilvántartása is, amelyre több okból is szükség van. Egyrészt az előbb említett hatályosulás, vagyis a helyi rendeletek végrehajtása szempontjából, másrészt a rendeletek utólagos törvényességi felülvizsgálata is indokolja ezt.⁷⁵ A jogalkotó igen helyesen ismerte fel, hogy

Magyarországon nagyon sokáig rendkívül hiányos, ezen túlmenően pedig nem is volt egyenes a helyi rendeletek nyilvántartása. Ma a magyar helyi önkormányzatok tekintetében ezt a hiányosságot a Nemzeti Jogszabálytár⁷⁶ kívánja orvosolni, amelyet bővebben a helyi önkormányzatok gyakorlati megoldásainál tárgyalunk majd, egyelőre csupán annyit rögzítenénk, hogy a jogalkotó által kijelölt út helyes irányba vezet, de még nincs „végigjárva”.

2.2. A helyi önkormányzatok gyakorlati megoldásai – de lege lata

A helyi rendeletek megismerhetőségét az önkormányzatok számos módon biztosíthatják, viszont bármilyen módszert választanak az érintettek tájékoztatására, azt úgy kell megvalósítaniuk, hogy megfeleljen az adott kor, illetve társadalom aktuális igényeinek, tehát a lehető legjobban illeszkedjen a – szűkebb értelemben vett – címzettek elvárásaihoz. Ezért úgy gondoljuk, hogy a jelen részben elsősorban az újabb tájékoztatási trendeket – főleg az elektronikus formában történő kihirdetést, illetve közzétételt – indokolt vizsgálni, és ebből adódóan szükséges a megismerhetőség további kérdéseivel foglalkozni.

Korunk emberének a mindennapjai elképzelhetetlenek lennének a különböző elektronikus eszközök (mobiltelefon, televízió stb.) használata nélkül. Az is vitán felül áll, hogy az internet globális térnyerését követően kiszélesedett az emberek látómezeje is, amelynek következményeként „elérhetővé” vált a világ. Mindezek hatására a ma embere információ-környezete meghatározó részét a televízió és mobiltelefon képernyője, valamint a számítógép monitorja alkotja, amelyek mint elsődleges információforrások vizuálisan

⁷¹ Kiss László – Petrétei József: A törvényhozás tan alapvonásai. Pécs, JPTE ÁJK, 1996. 302. o.

⁷² Petrétei József: Magyarország alkotmányjoga I. – Alapvetés, alkotmányos intézmények. Pécs, Kodifikátor Alapítvány, 2016. 133.

⁷³ Drinóczi Tímea – Petrétei József: Jogalkotás tan. Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2004. 399. o.; Petrétei: i. m. 183. o.

⁷⁴ Visegrády: i. m. 56. o.

⁷⁵ Gyergyák: i. m. 152-163. o. 2019/2.

⁷⁶ „A Nemzeti Jogszabálytár a Kormány rendeletében meghatározott tartalommal és honlapon, elektronikus közszolgáltatásként működő, bárki számára térítésmentesen hozzáférhető, egységes szerkezetű szöveget tartalmazó elektronikus jogszabálygyűjtemény. A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter gondoskodik az önkormányzati rendeleteknek az erre a célra fenntartott honlapon történő közzétételéről.” Jat. 29. §

értelmezhető szimbólumokat és ikonokat közvetítenek. A különböző elektronikus eszközök előtt eltöltött idő kétségbeejtően gyorsan növekvő tendenciát mutat, amellyel arányosan gyarapodik a termelt és a fogyasztott információk mennyisége is, és amelynek következtében információ túlterhelésnek vagyunk kitéve nap mint nap. Az „elektronikus ember” számára éppen ezért „[a] tudást már nem az információ birtoklása, hanem az elektronikusan hozzáférhető végtelen információáradatban való eligazodás képessége határozza meg.”⁷⁷ Pontosan az előbb mondtak miatt meghatározó jelentősége van annak, hogy a kihirdetés, illetve a közzététel hogyan történik és a szöveghez milyen módon és eszközökkel lehet hozzáférni.⁷⁸

Magyarországon általában azok a települések, amelyek lakosság száma megközelíti vagy túléli a 1500-2000 főt már inkább az elektronikus formában történő közreadási módot választja a hagyományosnak mondható (pl. hirdetőtábla, falragasz stb.) megoldásokkal szemben.⁷⁹

Ennek az az oka (pozitívum), hogy ez a közlési mód egyszerű, gyors, költséghatékony (olcsó az önkormányzat számára, illetve ingyenes hozzáférhető a címzettek számára), kényelmes (igazodik a címzettek igényeihez, mivel az emberek döntő többsége manapság már online tájékozódik), nyomon követhető (pl. a hatályosulás vagy a hatékonyság vizsgálata szempontjából; nyilvántartás) és elősegíti a törvényességi felügyelet ellátását.

Mindazonáltal – a számos pozitívum rögzítése mellett – nem szabad megfeledkezni ennek a közlési módnak a negatívumairól sem, mivel az elektronikus kihirdetés, illetve közzététel legnagyobb hátránya, hogy eleve kizárja a hozzáférésekből azokat a személyeket, akik nem rendelkeznek interneteléréssel, vagy megfelelő képességgel az elektronikus kommunikációs eszközök kezelésében.⁸⁰ További problémát okozhat az is, ha az érintetteknek átmenetileg nincs internet hozzáférése, vagy ha az a honlap, amelyen ki vannak hirdetve, illetve közzé vannak téve a helyi rendeletek valamilyen oknál fogva (pl. karbantartás miatt) nem elérhető.⁸¹ Ez különösen azoknál az önkormányzatoknál jelent óriási problémát, amelyeknek helyben szokásos kihirdetési, illetve közzétételi módjuk csupán az önkormányzat helyi honlapjára korlátozódik, nem hagyva figyelmen kívül a Nemzeti Jogszabálytárra történő felöltési kötelezettséget, amely szintén online működik, és amelyről hajlamosak megfeledkezni a helyi önkormányzatok. Alapvető problémát jelenthet a helyi önkormányzatok honlapjainak felépítése is. Nem kevés helyi honlap esetében lehet az embernek jó pár bosszús órája, amikor is meg akarja ismerni például a helyi iparüzési adóval kapcsolatos szabályozást. Ez a probléma abból fakad, hogy számos helyi honlap elkeserítő mértékben elhanyagolt, amely miatt szinte képtelenség kiigazodni rajtuk. Ha azonban ez még nem lenne elég, akkor ezen felül az is gyakran előfordul, hogy a rendeletek nincsenek egységes szerkezetbe foglalva, csupán azok módosító rendelkezéseivel találkozhatunk, amely ugyancsak ellehetetleníti/megnehezíti a szabályozás megismerését. Nem

⁷⁷ Gyenge Zsolt: Gutenberg-galaxis. Forrás: <http://ktnye.comunicatio.hu/index.php?title=Gutenberg-galaxis> (A letöltés dátuma: 2018.03.29.); Lengyel Molnár Tünde – Kis-Tóth Lajos – Antal Péter – Racskó Réka: IKT innováció. Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2015. 5-6. o.

⁷⁸ Vö. Szatmári Andrea: A jogszabályok közérthető megfogalmazásának követelménye. Themis 2016/2, 18-50. o.

⁷⁹ Arra azonban felhívnánk a figyelmet, hogy „[a]z internet csak egy lehetséges alternatíva a közzétételre, ami csupán azt jelenti, hogy számítógépes hálózat útján továbbítják az információkat, terjesztik a tényeket.” 2019/2.

Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleményével. 34/2017. (XII. 11.) AB határozat, ABH 2017, 794, 817.

⁸⁰ „Magyarországon 2014-ben a háztartások 75 %-a rendelkezett internet-hozzáféréssel, az alsó jövedelmi negyedben ez csak 39 %-ot tett ki (ami jóval alacsonyabb a 60 %-os uniós átlagnál).” Szatmári: i. m. 39. o.

⁸¹ „Természetesen ebből nem következik, hogy a papír alapú kihirdetéshez való visszatérés kívánatos lenne, annak tudatos figyelembevétele azonban mindenképpen elvárható az állami szervek részéről, hogy nem mindenki tud tájékozódni a jogairól és a kötelezettségeiről közvetlenül a kihirdetett jogszabályokból.” I. m. 39-40. o.

jellemző, hogy bárki is össze akarná hasonlítani a saját, illetve a helyi honlapon szereplő normaszöveget, de azt kell mondjuk, ha ezt megtennék, biztos találnának olyan rendeleteket, amelyeknek a szövegei különböznek egymástól. Ez viszont már felveti a törvényességi felügyeletet ellátó szerv felelősségét is.

Mіндеzen állításokat alátámasztja, és további példákkal bővíti Fekete Kristóf Benedek korábbi kutatása, amely keretében országos szinten összesen 72 helyi és kerületi önkormányzatot vizsgált. Ennek eredményeit alább ismertetjük:

- számos önkormányzat esetében visszatérő probléma, hogy nem lehet kiigazodni a rendeletek között – amely visszavezethető a rossz felépítésű honlapokra –, illetve nem áll rendelkezésre szűrő- vagy keresőprogram sem, amely meggyorsítaná a keresést;
- elvértve előfordul azonos tárgykört ellentétesen szabályozó, illetve egységes szerkezetet mellőző rendelet is;
- az önkormányzatok – direkt vagy indirekt módon, de – nem vagy nem megfelelő módon töltik fel, illetve nem megfelelő formában (szerkezetben) vagy tartalommal töltik fel a hatályos rendeleteket az njt.hu-ra (pl. egész szakaszok kimaradnak és/vagy jogszabály-szerkesztési problémákkal van teletűzdelve a rendelet), annak ellenére, hogy rendszerint saját honlapjukon minden feltételnek megfelelően elérhető;
- számos esetben tapasztalható, hogy nem egyezik a saját és az njt.hu-ra feltöltött joganyagok tartalma, több időállapotban vagy esetleg több hatályos rendelet szabályoz bizonyos viszonyokat [keresés szempontjából további problémákat jelent(het) az is, hogy a joganyagok nem a megfelelő njt.hu-s felületre (kód alá) vannak feltöltve és a keresőben a cím alapján nem lehet eligazodni];

- visszatérő problémát jelent, hogy vannak városok, amelyek csupán a módosításokat töltik fel a Nemzeti Jogszabálytár online felületére, ugyancsak mellőzve az egységes szerkezet követelményét, illetve az időállapotok feltüntetését;
- olyan is előfordul, hogy bizonyos városi önkormányzatok, amelyek a feltöltési kötelezettségnek ugyan eleget tettek, de elég szokatlan módon oldották meg, mivel a rendelet egy részét szkennelt formában töltötték fel;
- az is gyakorta előfordul problémaként, hogy rossz jogszabály-szerkesztési technikát alkalmaz a jogalkotó a rendelet alkotáskor, vagy azok hivatalos online felületre való feltöltésekor;
- visszautalva az időállapotok kérdésre, lehet, hogy a feltöltő hibája, az is lehet, hogy magáé a hivatalos felületé, de előfordult, hogy a már hatályon kívül helyezett rendeleteket hatályosként tünteti fel;
- a legérthetlenebb hibát mégis a feltöltés során, a feltöltési mód különböző megoldásai jelentik, jelesül, hogy vannak önkormányzatok, amelyek úgy oldják meg a feltöltést, hogy nem a rendelet szövege, hanem valami elgépelés, vagy egy útmutató jellegű gondolat irányít rá a mellékletekre, amely már a rendes rendeletszöveget tartalmazza;
- nem jogellenes, de Fekete véleménye szerint hiba, hogy nagyon sok esetben nem ismerhető meg a hatályos joganyag a Nemzeti Jogszabálytár online felületén, mivel vannak bizonyos már „régóta” hatályban lévő rendeletek, amelyekre nem vonatkozik a feltöltési kötelezettség.⁸²

Alapjogiasabb megközelítésben a helyi önkormányzatok által megalkotott rendeletek – főszabály szerint – közérdekű adatnak minősülnek. A közérdekű adatok nyilvánossága és megismerhetősége pedig az Alaptörvényben

⁸² Lásd Fekete Kristóf Benedek: A helyi önkormányzatok által hozott rendeletek megismerhetőségének problematikája. In: Tilk Péter (szerk.): Az 2019/2.

önkormányzati jogalkotással kapcsolatos szabályozási és gyakorlati problémák. Pécs, 2018. 290-311. o.

biztosított,⁸³ abból közvetlenül is fakadó alapvető jog.⁸⁴ „A közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését. A közügyek bonyolultsága miatt a közhatalmi döntéssalkotásra, az ügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyásolás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat.”⁸⁵ Továbbá „[a] közérdekű adatok megismerhetősége garantálja a közügyek intézésének áttekinthetőségét”⁸⁶ is. Viszont a közérdekű adat megismerésére irányuló alapjog „csak akkor és annyiban minősül valóságos jognak”, ha a közérdekű adat megfelel a közhitelesség törvényi feltételeinek.⁸⁷ Le kell szögeznünk azonban azt is, hogy a korábban idézett alaptörvényi rendelkezés⁸⁸ csupán „[a]z információszabadságot biztosítja, s nem az információk meghatározott (elektronikus) formában történő megismeréséhez való jogot. A közérdekű adatokat ugyanis nem feltétlenül elektronikus formában kell hozzáférhetővé tenni: az elektronikus közzététel csak megkönnyíti a közérdekű adatok megismerését, de a nyilvánosságra hozatal más formája is eleget tesz az információszabadság követelményének.”⁸⁹ Tehát az, hogy valamely jogszabály közérdekű adatok közzétételéről rendelkezik, az attól még az elektronikus közzétételi kötelezettséget nem teszi általánossá. Ilyenről – álláspontunk szerint – kizárólag akkor lehetne beszélni, ha kivétel nélkül mindenki rendelkezne minden technikai eszközzel és képességgel, amely ezt lehetővé teszi.

3. A helyi rendeletek megismerhetősége nemzetközi tükrőben

Vitathatatlan, hogy az önkormányzati működés korszerűsítési folyamatainak egyik elsődleges eszköze az informatika, amely számos előnyt biztosít, mind a polgárok, mind pedig a helyi önkormányzatok számára, és amely korunk technikai fejlettségével, illetve a rendelkezésre álló eszközeivel új alapokra helyezi az állampolgár és a helyi közigazgatás kapcsolatát.⁹⁰

Európában az utóbbi pár évben egyre átfogóbbak azok a változtatások mind a köz-, mind pedig a magánjog területén, amelyek törekednek az egyszerűbb, átláthatóbb és költséghatékonyabb ügyintézésre. Mindazonáltal meg kell jegyeznünk, hogy némely európai országgal szemben jócskán le vagyunk maradva, amelynek számos gazdasági, társadalmi, politikai és jogi oka van. Tőlünk nyugatabbra – illetve Európában (általánosságban) keletről nyugat felé haladva – az tapasztalható, hogy sokkal jobban ki tudják használni a nyugati országok az elektronikus eszközökben és az internetben rejlő lehetőségeket. Ebből kifolyólag érdemes figyelmet szentelni néhány – az elektronikus közigazgatásban, illetve a kihirdetéssel és a közzététellel kapcsolatos megoldásokban – élen járó ország gyakorlatának. Mivel minden országnak más-más földrajzi, népességi, nyelvi, kulturális, vallási stb. jellemzői vannak, így csupán a megfontolandó megoldási javaslatokat mutatjuk be.

⁸³ „Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.” Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdés

⁸⁴ „A közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogot is alkotmányos alapjogként garantálja, amely a kommunikációs alapjogok jogegyütteséből az információs joghoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti.” 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.

⁸⁵ 32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 183-184.

⁸⁶ 32/2006. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2006, 430, 437.

⁸⁷ Sólyom László: Az alkotmánybíráskodás kezdetei Magyarországon. Budapest, Osiris Kiadó, 2001. 469. o.; 8/1998. (III. 20.) AB határozat, ABH 1998, 104, 105.

⁸⁸ Lásd 15. ljt.

⁸⁹ 411/B/2008. AB határozat, ABH 2008, 2849, 2855-2856.

⁹⁰ Szakolyi András: Informatika az önkormányzatoknál. In: Csefkó Ferenc (szerk.): Kézikönyv az e-önkormányzás bevezetéséhez. Mecseknádasd, Községi Önkormányzatok Szövetsége, 2004. 9. o.

Az informatikában, vagyis az elektronikus eszközökben és az internetben rejlő lehetőséget adott állam csakis annyiban képes a javára fordítani, ha képes áthidalni az ún. digitális szakadékot.⁹¹ Számos – főleg nyugat- és észak-európai – ország időben felismerte ezt a problémát, és már az 1990-es évek végén, illetve a 2000-es évek elején hatalmas hangsúlyt fordítottak a hálózati lefedettség és az informatikai oktatás előremozdítására. Az említett államok úgy gondolták, állampolgáriknak rendelkezniük kell azokkal a képességekkel, amelyekkel ki tudják használni az általuk biztosított csatornákat, szolgáltatásokat. Mindezek elősegítésében példás az Egyesült Királyságnak és a Máltai Köztársaságnak a törekvése: a magas színvonalú elektronikus úton elérhető szolgáltatások mellett kiemelten fontosnak tartották, hogy legyen megfelelő képzettsége a lakosoknak, illetve hogy biztosítsák a nagymértékű lefedettséget. Mindezek érdekében 6000 ún. e-központ működik szerte az Egyesült Királyságban, ahol hozzáférhetnek az emberek a technológiához.⁹² Máltán pedig ingyenesen igénybe vehető intenzív „felzárkóztató” képzéseket indítottak és ún. hozzáférési pontokat telepítettek, aminek célja a tudatos internet-hozzáférés elősegítése volt.⁹³ Nyugat-Európában egyedülálló Portugáliának és Spanyolországának az elektronikus úton történő interaktív

közszolgáltatásokkal kapcsolatos gyakorlata, amely Európa többi államával összehasonlítva is nagyon magas színvonalat nyújt,⁹⁴ és amely nem lenne ilyen sikeres a lakosság folyamatos tájékoztatása nélkül.

Európában a nyugati államoknál csupán a skandináv országok azok, amelyek előrébb járnak a digitális technológiának a jogban történő kamatoztatásában. Svédország, Finnország és Dánia e tekintetben kétség kívül a világ élvonalába tartozik. Az elmúlt két évtizedben IT (információtechnológiai) politikájában – amely ma már egyszersmind kiterjed az IKT-ra (információs és kommunikációs technológia) is⁹⁵ – mindhárom ország különös figyelmet fordított többek között:

- az IT iránti bizalom növelésére;
- az IT használatának elősegítésére a kompetencia növelésével, illetve IT segítségnyújtásra az idős népesség számára;
- a „közadatok” hozzáférhetővé tételére és hatékony használatára;
- az ügyfélközpontú szolgáltatásfejlesztés támogatására, amely az új technológiák bevonásával támogatja a fenntartható fejlődést is.

Mindezek hatására 2010-re Svédország lett a világ első számú IT hasznosító országa a világon,⁹⁶ amelynek hozadéka volt az is, hogy

⁹¹ „Digitális szakadékról egy társadalmon belül akkor beszélhetünk, ha szisztematikus és mély különbségek vannak egyes társadalmi csoportok között az információs technológiával kapcsolatos tudás és hozzáférés tekintetében.” Lengyel György – Lőrincz László – Siklós Viktória – Füleki Dániel: Hidak a digitális szakadék fölött. In: Lengyel György (szerk.): Információs technológia és életminőség – 1. kötet: Az információs technológia terjedése. Budapest, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Szociológia és Szociálpolitikai Tanszék, 2003. 131-151. o.

⁹² Lásd Imre Miklós – Kristó Katalin: Az Egyesült Királyság közigazgatása. In: Szamel Katalin – Balázs István – Gajdusчек György – Koi Gyula (szerk.): Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása. Budapest, 2011. 195-219. o.

⁹³ Lásd Rixer Ádám: Málta közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajdusчек – Koi (szerk.): i. m. 99-158. o.

⁹⁴ Lásd Temesi István: Portugália közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajdusчек – Koi (szerk.): i. m. 439-459. o.; eGovernment in Portugal. Forrás: 2019/2.

https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGov%20in%20Portugal%20-%20January%202015%20-%20v_17_1_Final.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.); eGovernment in Spain. Forrás: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGovernment%20in%20Spain%20-%20February%202016%20-%202018_0_4_00.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.)

⁹⁵ Young szerint – amely véleményem szerint mi is osztozunk – az IKT az IT egy speciálisabb területe, amely inkább a kommunikációs technológiá(k)ra fókuszál. An Introduction to Information and Communication Technology. Forrás: <https://free.regensys.net/pages/BBA/Year%202/BBA2 ICT SG.pdf> (A letöltés dátuma: 2018.11.04.) Munkánkban éppen ezért a továbbiakban az IT kifejezést használjuk, amelynek általánosabb jelentéstartalma van.

⁹⁶ Waveman, Leonard – Dasgupta, Kalyan: Connectivity Scorecard 2010. Forrás: <http://www.onecommunity.org/wp->

„megvalósította a mindenki számára hozzáférhető információs társadalmat.”⁹⁷ Finnországban csaknem mindenki számára biztosított a nagy sebességű szélessávú (internet)kapcsolat, amely igazodik az emberek és a társadalom igényeihez, és amely a szolgáltatásfejlesztés alapját is jelenti. Emellett nagyon fontos területet jelent – továbbra is – a „közadatokhoz” való hozzáférés megnyitása, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek.⁹⁸ Dániában napjainkra már lényegében megszűnt a papír alapú ügyintézés, amely többek között azt is jelenti, hogy a közigazgatás teljes kommunikációja digitális csatornákon (úton-módon) történik. Ezt elősegítendő jöttek létre az ún. helyi portálok is, amelyek a helyi lakosság közigazgatáshoz történő fő (digitális) kapcsolódási „kapui”.⁹⁹ Ehhez kapcsolódóan meg kell jegyeznünk, hogy 2011-ben Franciaországban már a települések 84%-a rendelkezett saját (helyi) honlappal, amelyet teljes mértékben saját maguk finanszíroznak.¹⁰⁰ Számkra mégis Ausztria jelenti a non plus ultrát, mivel képes volt elérni azt, hogy szinte minden jogi aktus kibocsátása (ideértve a kihirdetést, illetve a közzétételt) elektronikus úton történjen, amely lehetővé teszi a papír alapú ügyintézés végleges elhagyását. Külön érdekesség a fejlett, átfogóan szabályozott és

nagyrészt ingyenesen hozzáférhető adatbázisok működtetése, amelyek hosszú távon tartalmazzák a különböző adatokat, és amelyek elektronikusan is hitelesített¹⁰¹ adatnak minősülnek, tehát autentikus forrásai a jogoknak.¹⁰²

V. A helyi rendeletek megismerhetősége de lege ferenda – javaslatok

Azt már láthattuk, hogy milyen a jelenlegi magyar szabályozás a helyi rendeletek megismerhetőségét illetően. Ahogy ebből kitűnik, számos helyen szükséges kiigazításokat tenni annak érdekében, hogy ez a rendszer megfelelően működjön. Jelen részben összeszedtük a legszembeötlőbb hibákat, amelyek azonnali orvoslása több mint ajánlott.

a) Alapvető problémát okozott korábban,¹⁰³ és okoz jelenleg is az, hogy a hatályos jogszabálygyűjteményekben szereplő joganyag csupán a hatályos jog egy részét jelenti.¹⁰⁴ A Nemzeti Jogszabálytár ezt a hiányt akarná kiküszöbölni, mindazonáltal ezt a megoldást nem lehet teljes mértékben átfogónak nevezni, mivel a Kormányrendelet számos olyan helyi rendeletnek kibúvót enged, amelyek 2013 júniusa előtt már hatályba léptek,

content/uploads/2010/04/TheConnectivity-Report2010.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 04. 06.)

⁹⁷ Tamás András: Svédország közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajduschek – Koi (szerk.): i. m. 549-574. o.; eGovernment in Sweden. Forrás: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGovernment%20in%20Sweden%20-%20February%202016%20-%202018_0_v1_00.pdf (A letöltés dátuma: 2018.11.04.)

⁹⁸ Bordás Mária – Kristó Katalin: Finnország közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajduschek – Koi (szerk.): i. m. 575-595. o.; eGovernment in Finland. Forrás: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/eGovernment%20in%20Finland%20-%20February%202016%20-%202018_00%20-%20v2_00.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.)

⁹⁹ Szamel Katalin: Dánia közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajduschek – Koi (szerk.): i. m. 597-627. o.; eGovernment in Denmark. Forrás: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/document/2015-03/egov_in_denmark_-_january_2015_-_v_17_0_final.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.)

¹⁰⁰ Lőrincz Lajos: Franciaország közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajduschek – Koi (szerk.): i. m. 241-2019/2.

^{269.} o.; Ez az arány a digitalizáció fokozódásával vélhetően azóta csak emelkedett.

¹⁰¹ „Hitelesített” kifejezés alatt értjük a jogszabályok érvényességével összefüggő megbízhatóságát és valódiságát, amely biztosítja azok hivatalos jellegét, továbbá garantálja az elektronikusan kihirdetett szöveg esetén (is) annak megmáshíthatatlanságát és ellenőrizhetőségét, de egyúttal a praktikus felhasználhatóságát is. Petrétei József: A közlönykiadás jövőjéről. Kézirat. (é. n.) 1. o.

¹⁰² Szamel Katalin: Ausztria közigazgatása. In: Szamel – Balázs – Gajduschek – Koi (szerk.): i. m. 519-546. o.; eGovernment in Austria. Forrás: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/document/2015-03/egov_in_austria_-_january_2015_-_v_18_0_final.pdf (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.)

¹⁰³ Kiss László – Szamel Lajos: A jogismeretet gátló jogalkotási tényezők – különös tekintettel a jogon belüli ellentmondásokra. Főirány Programiroda, Budapest, 1987. 211. o.

¹⁰⁴ Vö. Tilk Péter: A jogszabályok megismerhetősége. Magyar Jog 2005/7, 418-424. o.

így azokat nem kötelező felolteni az njt.hu felületére. Éppen ezért ildomos lenne, ha lenne olyan rendelkezés, amely ezt a „hézagot” kitölti.

b) További problémát jelent az is, hogy számos helyi önkormányzat honlapja, amelyekre a rendeleteiket is felöltik átláthatatlan, szinte lehetetlen rajtuk kiigazodni, így a rendeleteket is csak óriási erőfeszítések árán lehet megtalálni, már ha egyáltalán meglehet. Ennek a megoldása az lehet, ha egyszerűsítik a honlapokat, ahol nincs, ott keresőprogramokkal látják el, továbbá véleményeztetik a lakossággal, hogy minél jobban illeszkedjen a címzettek igényeihez. Ehhez fűződően meg kell jegyeznünk, hogy a Nemzeti Jogszabálytár mintaként szolgálhatna számos önkormányzat számára, mivel viszonylag egyszerű, egyben a komplex keresés lehetőségét is biztosító keresőrendszere van, amely számos esetben könnyítette meg számunkra a kutatást.

c) Ott, ahol a helyi önkormányzatnak csupán egyetlen (elektronikus formában történő) kihirdetési és közzétételi módja van, kiegészítő jelleggel javasolt továbbiak biztosítása, hogyha a címzettek számára – már csak átmenetileg is, de – nem elérhető, akkor is tudjanak tájékozódni a jogaikról és a kötelezettségeikről.

d) Az előző ponthoz kapcsolódóan érdemes lenne hatásvizsgálatot végezni annak kiderítése érdekében, hogy az érintettek milyen módon és formában szeretnének tájékozódni az őket érintő jogokról és kötelezettségekről (így képet kaphatna az önkormányzat, hogyan tudná a leghatékonyabban tájékoztatni a lakosságot). Ehhez kapcsolódóan tudnánk még azt is javasolni, hogy az önkormányzat biztosíthatna olyan felületet, amelyre ha regisztrálnak az emberek, minden egyes őket érintő döntésről az e-mail címükre kapnának értesítést, illetve mellékletben elküldenék a döntés szövegét is, vagy pedig egy ingyen letölthető

mobil applikáción keresztül történne az előbb felvázolt tájékoztatás.

e) Kiemelkedő jelentősége lenne különböző fórumok időszakonkénti megtartásának, amelyek a lakosság egyszerűbb és közvetlen (testhezállobb) tájékoztatását segítené, továbbá amely növelné a bizalmukat, mivel személyesen is kérhetnének és kaphatnának felvilágosítást külön az erre a célra szervezett eseményeken. Akik pedig ilyen módon nem tudnak, vagy nem kívánnak tájékozódni, azoknak fenn lehetne tartani egy külön erre a célra létrehozott internetes fórumot, amely kényelmes lehetőséget biztosítana a helyi rendeletekkel kapcsolatos bizonytalanságok eloszlatására. Sőt, Castells szerint „[a]z internet hozzájárulhat a szociális kötelékek kialakulásához is az olyan társadalomban, amelyre úgy tűnik, hogy a gyors fejlődés, az individualizáció és a polgári kirekesztés (passzivitás) a jellemző. Úgy tűnik ugyanis, hogy a virtuális társadalom erősebb, mint ahogy azt a megfigyelők gondolták. Megalapozott bizonyítékok vannak a kölcsönös támogatásra a Hálón létrejött felhasználók közötti gyenge kapcsolatok tekintetében. Tulajdonképpen az online kommunikáció elősegíti a gátlásoktól mentes »párbeszédet« (eszmecsere) ily módon biztosítva az őszinteséget a kommunikáció folyamatában.”¹⁰⁵ Ennek a folyamatnak a lényegét abban tudnánk összefoglalni, hogy sokkal jobban megjelenne az emberek mindennapjában a jog, a szó tényleges értelmében megismernék a jogszabályokat, amely végső soron elősegítené a jogtudat és a jogismeret erősödését, valamint serkentené a politikai véleményformálást, az állami kommunikációt a társadalom minden egyes rétegében.¹⁰⁶

f) Fontos kiszélesíteni a különböző felzárkóztatási programokat, amelyek elsősorban az idősek (igény szerinti) digitális integrációját hivatottak előmozdítani. Így adott esetben nemcsak az alapvető online kapcsolattartási módokkal, hanem az alapvető internetes jogszabálygyűjtemények kezelésével is tisztában

¹⁰⁵ Castells, Manuel: *The Rise of the Network Society*. Oxford, Blackwell Publishing, 2006. 388-389. o. 2019/2.

¹⁰⁶ Petrétai: i. m. 1. o.

lehetnének. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy a képzések viszont önmagukban nem elegendőek, mivel ha az emberek képesek is használni a technológiát, az nem feltétlenül jelenti, hogy ahhoz hozzá is tudnak férni. Ennek a problémának az átfogó megoldását csupán az olcsón és könnyen elérhető eszközök és internet-hozzáférés jelentené, amely magával hozná azt az igényt is, hogy ezeken a csatornákon közelítsék meg a különböző „szolgáltatásokat”, illetve ismerjék meg a jogaikat.

g) Nem szabad megfeleledkezni a joganyagok hitelességének, illetve a helyi rendeletek szövegének szerkesztéséről és megalkotásáról sem. Számos esetben találni ugyanis eltérést a helyi honlapon (mint helyben szokásos kihirdetési és közzétételi mód), illetve a különböző jogszabálygyűjteményekben szereplő normaszöveg között. Vannak továbbá olyan helyi önkormányzatok is, amelyek következetesen nem töltik fel az általuk hozott rendeletek szövegét a kormányrendeletben szabályozott Nemzeti Jogszabálytárra. Ezt a valós és széles körben felmerülő problémát csak fokozott odafigyeléssel (mind az önkormányzat, mind pedig az ellenőrző szerv részéről), továbbá folyamatos és alapos ellenőrzésekkel lehetne orvosolni.

VI. Összegzés

Dolgozatunkban, ahogy a címe is jól mutatja főként a helyi rendeletek megismerhetőségével kapcsolatos problémákkal foglalkoztunk, azokat tártuk fel. Ezekkel összefüggésben kutatásunk megállapításai a következők:

a) A régebb óta „digitalizálódó” nyugat-, illetve észak-európai országok az IT-nak a jogban történő hasznosítását tekintve jobban teljesítenek, mint hazánk és a hozzá hasonló poszt szocialista országok. Álláspontunk szerint ennek az az oka, hogy ezek az országok különös gondot fordítanak a tudatos informatikai oktatásra, nevelésre és az ezek háttérül szolgáló technikai feltételek biztosítására. Ezek a kormányok ugyanis évtizedek óta célzottan fejlesztik az IT-t előremozdító kvaterner szektort, amelyek az innovációk révén

mindig is élen jártak a különböző megoldások megteremtésében.

b) Hatékonyak tűnik az a törekvés is, amely hazánkban szintén széles körben elterjedt, és amely az idősebb népesség, illetve a hátrányos helyzetű lakosság informatikai képzésének, képességeinek előremozdítását célozza. Mindezek mellett viszont nem szabad megfeleledkezni a közoktatásban történő magasabb fokú IT szerepéről sem, mivel ezek közelebb hozhatják a technológia használatát, így a jog megismerését is.

c) Látnunk kell azt is, hogy a változás szükségzerű, de ennek üteme és mértéke lényeges tényező. Az aránylag gyors modernizáció ugyanis hazánkban szintén torzulást okoz a társadalomban. Fontos tehát, hogy fokozatosan épüljenek be ezek a változtatások, és még ha ezek a torzulások nagy gondokat is okoznak, csakis a hozzájuk legközelebb álló helyi „hatalom” oldhatja fel ezt. Hangsúlyoznunk kell továbbá, hogy központi és helyi szinten is nagyobb mértékű kooperációnak kellene megvalósulnia. Ennek keretében lehetőség nyílna a különböző képzéseken túl, ingyenes e-pontok telepítésére, amely a jogismeretre gyakorolt jótékony hatásán túlmenően az integrációt is elősegítené.

d) Fontos az is, hogy a helyi önkormányzatoknak szélesebb autonómiát és nagyobb központi támogatást biztosítsanak annak érdekében, hogy feladataikat – a fentebb olvasható javaslatoknak megfelelően – megvalósíthassák. Ehhez kapcsolódóan szükséges kiemelnünk a kooperáció fokozásának fontosságát a különböző helyi és központi szervek között.

e) Ami magát a helyi önkormányzatokat érintő változásokat jelenti, e tekintetben is ki kell emelnünk annak fontosságát, hogy a jog címzettjei gyors, kényelmes és hiteles tájékoztatást érdemelnek. Ennek előmozdítása érdekében és a jog megismerhetőségét elősegítendő, továbbra is fenntartjuk álláspontunkat egy uniformizált helyi honlap vázának (központi) megalkotását illetően. Szorgalmazzuk továbbá egy széles körű (mindent lefedő)

helyi rendszer kiépítését, a jogszabályi hézagokat pótolva. Az sem figyelmen kívül hagyható, hogy a helyi rendeletek pusztá felöltése kevés, ugyanis a jogot rendszerben kell látni ahhoz, hogy megfelelően megismerhessük, értelmezhesük és beépülhessen a tudatunkba. Éppen ezért az iménti javaslat, még ha nem is oldaná meg teljes egészében a problémát, közelebb vinne a végleges megoldáshoz.

f) Vizsgálódásunk végén megjegyeznénk: a Magyarországon kívül tanulmányozott államok közös tulajdonsága abban ragadható

meg, hogy átgondoltan és következetesen valószínűsítették meg politikájukat. Példájuk azt mutatja, hogy bármely út lehet sikeres, ha illeszkedik az adott ország gazdaságpolitikájának más eszközeihez és egyértelműen felismerhető üzenetet közvetít a címzettek számára.¹⁰⁷ Fontos látnunk, hogy hazánk a térség poszt-szocialista országaihoz képest semmiképpen nem mondható elmaradottnak.¹⁰⁸ Mindazonáltal a „nyugathoz” viszonyítva jelentős lemaradást szükséges behoznia, amelyhez reményeink szerint talán a mostani munkánk is hozzájárulhat.

---

¹⁰⁷ Vö. Szilovics Csaba: Néhány közép-európai ország adóváltozásainak tapasztalatai az elmúlt két évtizedben. *Jura* 2018/1, 159. o.

¹⁰⁸ Az Integrált Jogalkotási Rendszer (IJR) elnevezésű Projekt keretében (2017-2019) pl. a Nemzeti Jogszabálytár is korszerűsítésen megy keresztül, továbbá új szolgáltatásaként kibővül: személyre szabott ügyintézési felületről is elérhetően tematikus, illetve élethelyzet alapú jogszabálysöveg szolgáltatásokat alakítanak

ki. Sőt, a legtöbb, eddig nem elérhető szolgáltatás az IJR-nek köszönhetően mobiltelefonról is elérhetővé válik. Integrált Jogalkotási Rendszer (IJR): gyorsabban születhetnek és egyszerűbben kereshetőek lesznek a jogszabályok. Forrás: <https://hirlevel.egov.hu/2018/07/22/integralt-jogalkotasi-rendszer-ijr-gyorsabban-szulethetnek-es-egyszerubben-kereshetoek-lesznek-a-jogszabalyok/> (A letöltés dátuma: 2018. 11. 04.)

Melléletek

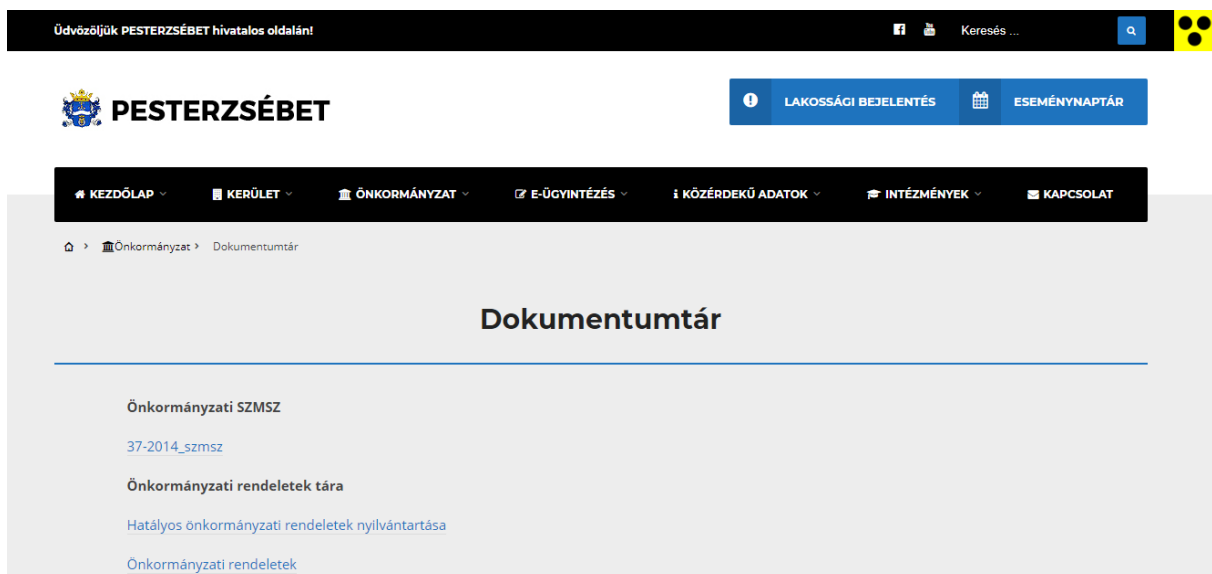
Melléklet 1. – Belváros-Lipótváros Önkormányzatának honlapja

Forrás: <http://www.belvaros-lipotvaros.hu/rendeletek>

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 2. – Pesterzsébet Önkormányzatának honlapja

Forrás: <https://pesterzsebet.hu/onkormanyzat/dokumentumtar/#>

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 3. – Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat egységes szerkezetet mellőző rendelete

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestületének

6/2018. (III. 4.)¹ önkormányzati rendelete

az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (III. 29.)
önkormányzati rendelet módosításáról

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselőtestülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói jogkörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet módosításáról a következőket rendeli el:

1. § Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 4. melléklete a következő 9/A. ponttal egészül ki:
„9/A. Az előterjesztés záró részének tartalma
a) dátum: az előterjesztés készítésének időpontja
b) az előterjesztés készítőjének szignalizációja
c) aláírás: az előterjesztő eredeti aláírása (s.k. jelzet nem megengedett), több előterjesztő esetén valamennyi előterjesztő eredeti aláírása. Névbélyegző csak kivételesen, az arra jogosult előzetes jóváhagyása esetén alkalmazható. A pecsét alkalmazása mellőzhető.
d) az előterjesztés tartalmának függvényében a mellékletek felsorolása
Az előterjesztés záró része a határozati javaslatot követi.”
2. § Az SZMSZ 8. melléklet 1. pontjának Polgármesteri Referatúrára vonatkozó része az alábbiak szerint módosul:
„POLGÁRMESTERI REFERATÚRA
├─ Polgármesteri Titkárság
├─ Kabinet Iroda
├─ Főépítési és Várműtervezési Iroda
├─ Településrendezési Csoport
└─ Ifjúsági, Civil és Nemzetiségi Iroda”
3. § Jelen rendelet 2018. március 5-én lép hatályba. Kihirdetése a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján való kifüggesztéssel történik.

Forrás: <http://rendeletek.obuda.hu/wp-content/uploads/2018/04/6-2018-rendelet.pdf>

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 4. – Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának feltöltése

Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

asdghjkléá

Csatolmányok

Megnevezés	méret
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés é	311.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete a Közgyűlés	315 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	319 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	319.5 KB
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 85/2012. (XII. 17.) önkormányzati rendelete	323.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	326.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	326 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	327.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	333 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	333.5 KB
Kaposvár Önkormányzat Képviselő-testületének 85/2012. (XII.17.) önkormányzati rendelete	334.5 KB

Forrás: <http://njt.hu/njton->

[korm.php?njtcp=ch0eg7ed4dr9eo6dt1ee4em7cj6by7cc2cc3cb6cb3ce8n](http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=ch0eg7ed4dr9eo6dt1ee4em7cj6by7cc2cc3cb6cb3ce8n)

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 5. – Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának feltöltése

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 4/2015. (II.11.) önkormányzati rendelete
Az építményadóról szóló 68/2007. 12. 18.) Kgy. rendelet módosításáról

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Közgyűlése a helyi adókról szóló – módosított – 1990. évi C. törvény 1.§ (1) bekezdésében, valamint 6.§ a), és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

4. §.

- (1) E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, rendelkezéseit 2015. március 1. napjától kell alkalmazni.
- (2) E rendelet 1. -3. §-a e rendelet hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

Csatolmányok

Megnevezés	méret
1.számú melléklet	63.19 KB

Forrás: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=ch4eg7ed6dr1eo4dt5ee4em5cj0cc3cc2cc3by6by7l>

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 6. – Fehérgyarmat Város Önkormányzatának módosító rendeletei

The screenshot shows the search interface of the National Legal Information System. The search criteria are: Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hely: FEHÉRGYARMAT, Év: 2018, Témakör: C1 - Háziorvosi (fogorvosi) körzet. The results show two entries for 'FEHÉRGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK' with dates 2016 and 2015.

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 7. – Nagyatád Város Önkormányzatának módosító rendeletei

The screenshot shows the search interface of the National Legal Information System. The search criteria are: Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hely: NAGYATÁD, Év: 2018, Témakör: C1 - Háziorvosi (fogorvosi) körzet. The results show nine entries for 'Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testületének' with various dates from 2014 to 2018.

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 8. – Szentes Város Önkormányzatának egyik njt.hu-ra feltöltött rendelete

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2015. (I.31.) önkormányzati rendelete
 Szentes 2015-02-01 - máj

Általános rendelkezések

4 § (1) Az önkormányzat megnevezése: Szentes Város Önkormányzata
 (2) Az önkormányzat székhelye: Szentes, Kosuth tér 6.
 (3) Az önkormányzat törzskönyvi azonosító száma: 726928

5 § Szentes Város és Nagytölke Község képviselő-testületei a Mót. 85. §-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartalmazzák az igazgatási feladatokat ellátására.
 A Közös Önkormányzati Hivatal megnevezése: Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal.

6 § Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdés d) pontja szerint megjelenítendő gazdálkodó szervezetek részletes felsorolását az 1. melléklet tartalmazza.

III. fejezet
Helyi közügy vállalása

7 § (1) Az önkormányzat képviselő-testületének önként vállalt önkormányzati feladatait a 2. melléklet rögzíti.
 (2) A helyi közügy önálló megoldásának elhárítása előtt előkészítő eljárást kell lefolytatni, melyben szükséges tisztázni a feladat ellátásának anyagi, személyi és tárgyi feltételeit. Az előkészítő eljárás eredményéről összegző előterjesztés csak akkor kerülhet a képviselő-testület elé, ha az tartalmazza a feladat elvállalásával elérendő célt, a megoldás részletes feltételeit és költségvetését.

8 § A Képviselő-testület kizárólagos hatásköréből nem ruházható át a Mót. 42. § (1) bekezdésében foglaltakon túl:
 a) alapítványhoz való csatlakozás
 b) befutó önkormányzati vagy együttműködés továbbá önkormányzati szervezethez való csatlakozás esetén az együttműködés és a csatlakozás felmondása
 c) létesítmény elnevezése
 d) helyi közügy önálló megoldásának vállalása, illetőleg arról történő lemondás
 e) Képviselő-testület munkatársak elfogadása
 f) Intél felvétele
 g) gazdasági társaság alapítása, illetve abban való részvétel, gazdasági társaságból való kilépés, illetve gazdasági társaság megszüntetése.

9 § A képviselő-testület egyes hatáskörének gyakorlását a 3. melléklet szerint a polgármesterre és bizottságaira ruházza át.

IV. fejezet
A települési képviselő

10 § A települési képviselő kötelessége a Mót.-ben foglaltakon túl:

Forrás: <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtjcp=eh7eg2ed3dr8eo7dt2ee1em4cj7ce0cc1bx0ca1ca4k>

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 9. – Oroszlány Város Önkormányzatának egyik njt.hu-ra feltöltött rendelete

kapcsolatos közszolgáltatásról szóló többször módosított 25/2002. (XII. 25.) ÖK. rendelet módosításáról

Oroszlány Város Önkormányzatának 33/2007. (XII.26.) ÖR. rendelete
 2006-02-01-től
 Oroszlány Város Önkormányzatának 33/2007. (XII.26.) ÖR. rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról szóló többször módosított 25/2002. (XII. 25.) ÖK. rendelet módosításáról

Oroszlány Város Önkormányzatának 33/2006. (XII.27.) ÖR. rendelete
 2007-01-01-től
 Oroszlány Város Önkormányzatának 33/2006. (XII. 27.) ÖR. rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról szóló többször módosított 25/2002. (XII. 25.) ÖK. rendelet módosításáról

Oroszlány Város Önkormányzatának 40/2005. (XII.28.) ÖR. rendelete
 2006-01-01-től
 Oroszlány Város Önkormányzatának 40/2005. (XII. 28.) ÖR. rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról szóló módosított 25/2002. (XII. 25.) ÖK. rendelet módosításáról

Oroszlány Város Önkormányzatának 2/2005. (II.9.) ÖR. rendelete
 2005-02-09-től
 Oroszlány Város Önkormányzatának 2/2005. (II. 9.) ÖR. rendelete a helyi hulladékgazdálkodási tervről
 2005-02-09 2015-02-09

Oroszlány Város Önkormányzatának 36/2004. (XII.29.) ÖR. rendelete
 2004-02-01-től
 Oroszlány Város Önkormányzatának 36/2004. (XII. 29.) ÖR. rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról szóló 25/2002. (XII. 1.) ÖK. rendelet módosításáról

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének 25/2002. (XII.25.) ÖK. rendelete
 2003-01-01-től
 Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének 25/2002. (XII. 25.) ÖK. rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról
 2003-01-01 2015-01-01

Impresszum Jogi háttér Felhasználási feltételek

Forrás: http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)

Melléklet 10. – Siófok Város Önkormányzatának „sajátos” feltöltési módja

Csatolmányok

Megnevezés	méret
9/2013.(III.04.)ÖR-Önk. SzMSZ 2014.09.20. időállapot	545.91 KB
9/2013.(III.04.)ÖR-Önk. SzMSZ 2014.nov.13. áll. szerint	592.3 KB
9/2013.(III.04.)ÖR - az önk. SzMSZ mód. 2014. dec. 4. állapot szerint	594.88 KB
9/2013.(III.04.)Ör. az önkormányzat SzMSZ 2015.03.01. állapot	594.94 KB
9/2013.(III.04.)ÖR- az Önk. SzMSZ-éről 2015. 03. 28-ai állapot szerint	750 KB
9/2013.(III.04.)Ör. az önk. SzMSZ 2015.05.30. állapot	619.87 KB
9/2013.(III.04.)Ör. az önk. SzMSZ 2016.03.01. állapot szerint	740.69 KB
9/2013.(IV.29.)Ör. az önk. SzMSZ 2016.04.29. állapot szerint	682.95 KB
9/2013.(III.04.)ÖR_önk SzMSZ2016.04.29. állapot_helyesb	123.36 KB
9/2013.(III.04.)ÖR - az Önk. SzMSZ 2017. szept. 30. állapot	679.24 KB
9/2013.(III.04.)ÖR- az önk. SzMSZ-2018-06-02. időállapota	642.69 KB

Forrás: <http://njt.hu/njton->

[korm.php?njtcp=eh0eg1ed2dr7eo6dt9ee4em5cj2bz9bw8bx7cc8ca7bw8k](http://njt.hu/njton-korm.php?njtcp=eh0eg1ed2dr7eo6dt9ee4em5cj2bz9bw8bx7cc8ca7bw8k)

(A letöltés dátuma: 2018. 09. 23.)